

**Przedmiotowe Zasady Oceniania
z języka polskiego dla uczniów
Szkoły Podstawowej w Daleszycach**

Opracowała **Marzena Cedro**

Celem przedmiotowego systemu oceniania jest jasne określenie zasad, którymi nauczyciel będzie się kierował przy wystawianiu ocen z języka polskiego.

Założenia ogólne:

1. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Obszary dostosowania obejmują:

- a) warunki procesu edukacyjnego – zasady, metody, formy, środki dydaktyczne;
- b) zewnętrzną organizację nauczania (np. posadzenie ucznia niedowidzącego w pierwszej ławce);
- c) warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności (metody i formy sprawdzania, kryteria oceniania);

1. Dostosowanie wymagań do:

✓ **indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia:**

- zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań;
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie;
- wydłużanie czasu na odpowiedź, przeczytanie lektury;
- wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych np. ilustracje;
- odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego;
- formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady;
- częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień;
- zajęcia w ramach zespołu dydaktyczno-wyrównawczego, gdzie należy oprócz wyjaśniania bieżących zagadnień programowych usprawniać funkcje poznawcze (procesy intelektualne i percepcyjne), (zajęcia dodatkowe są niezbędne, bowiem dziecko z inteligencją niższą niż przeciętna w stanie opanować tych umiejętności tylko dzięki pracy na lekcji i samodzielnej nauce własnej w domu);
- należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach;
- dyktanda przeprowadzać indywidualnie w wolniejszym tempie;
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.

✓ **specyficznych trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia:**

- nie wymagane będzie, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazywane będą wybrane fragmenty dłuższych tekstów do opracowania w domu i na nich będzie sprawdzana technikę czytania;
- więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomaganie w ich odczytaniu;
- sprawdziany i kartkówki będą przygotowywane w formie testów;
- czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań rozłożone zostanie w czasie;
- uwzględnione zostaną trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, zalecane jest przeczytanie tekstu wcześniej w domu;
- częściej sprawdzane będą zeszyty szkolne ucznia, ustalony zostanie sposób poprawy błędów, oceniane będą: poprawność i sposób wykonania prac;
- uczniowi zostanie dany czas na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; mogą to być też teksty z lukami lub pisanie z pamięci;

- błędy nie będą omawiane wobec całej klasy;
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych należy uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie);
- zostaną podane jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd.);

- przypadku trudności z odczytaniem pracy uczeń będzie odpytywany ustnie;

Do błędów ortograficznych w pracach uczniów ze specjalnymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

- u – ó, ż – rz, h – ch;
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania;

✓ **indywidualizacja pracy z uczniem zdolnym:**

- indywidualne lub grupowe przygotowanie uczniów do konkursów polonistycznych;
- wprowadzanie dodatkowych zadań na sprawdzianach, testach; - zadawanie dodatkowych prac z języka polskiego (referatów, wypracowań o tematyce lub/i problematyce wykraczającej poza program nauczania danej klasy);
- wprowadzenie testów wiedzy i umiejętności (obejmujących także zadania rozbudowane, wieloczynnościowe zadania otwarte, jakimi są wypracowania uczniowskie na wskazany temat w podanej formie wypowiedzi);
- zachęcanie i motywowanie do poszukiwania informacji w różnych źródłach, ich selekcji pod kątem wiarygodności lub przydatności do wykonania zadania, porządkowania i przetwarzania informacji, wykorzystywania posiadanej wiedzy z różnych;
- wykorzystywanie różnorodnych metod aktywizujących uczniów, które obligują ich do zgłaszania pomysłów, rozwiązywania problemów, przewodzenia grupie;

2. Sposoby indywidualizowania pracy z uczniem:

- ✓ stosowanie materiałów odwołujących się do wielu zmysłów w celu zmniejszenia uzależnienia się ucznia od jednej formy podawczej (np. tekstu pisanego);
- ✓ dostosowanie sposobu wykonania zadania (uczniowi zdolnemu zapewnić różne i liczne środki dydaktyczne, uczniowi mniej zdolnemu ograniczyć ilość środków dydaktycznych, by nie rozpraszać jego uwagi);
- ✓ zadawanie prac opartych na zainteresowaniach ucznia;
- ✓ dostosowanie czasu pracy – skrócenie dla ucznia zdolnego, wydłużenie dla ucznia mniej zdolnego;
- ✓ dostosowanie metod pracy do możliwości i predyspozycji ucznia;
- ✓ dostosowanie treści merytorycznych do możliwości i predyspozycji ucznia;
- ✓ wyszukiwanie w procesie uczenia się ucznia mocnych stron i opieranie nauki na tych umiejętnościach;
- ✓ upewnianie się, że zadania mają wyraźną strukturę, są dobrze określone i mieszczą się w granicach możliwości ucznia;
- ✓ wstawianie ocen nie za to, jak wypadają na tle zespołu klasowego, ale za wysiłek i rezultat;
- ✓ upewnianie ucznia, że w razie potrzeby otrzyma pomoc;
- ✓ umożliwianie uczniowi możliwości poprawiania ocen;
- ✓ chwalenie za najmniejszy postęp w nauce;
- ✓ stosowanie zadań ze stopniującym poziomem trudności;
- ✓ wypowiadanie instrukcji prostych, w razie konieczności dzielenie ich na części;
- ✓ dopilnowanie, by uczeń powtórzył udzielone polecenie;
- ✓ przedstawienie wzoru wykonania ćwiczenia;
- ✓ określanie limitu czasu na daną pracę – raczej dłuższy;
- ✓ przeformowanie polecenia, jeśli uczeń go nie rozumie;

3. Inne ważne informacje:

1. Kryteria oceniania:

Lp.	% uzyskanych punktów	ocena
1.	0% - 30%	niedostateczny
2.	31% - 50%	dopuszczający
3.	51% - 70%	dostateczny
4.	71% - 90%	dobry
5.	91% - 96%	bardzo dobry
6.	97% - 100%	celujący

2. Sprawdzian obejmujący materiał z całego półrocza zostanie zapowiedziany z dwutygodniowym wyprzedzeniem, sprawdziany obejmujące jeden dział - z tygodniowym; kartkówki z ostatnich trzech tematów nie muszą być zapowiadane.

3. Prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać ich z całą klasą, powinien zaliczyć je w terminie jednego tygodnia od daty pisania sprawdzianu lub w przypadku nieobecności z powodu choroby - w terminie dwóch tygodni od powrotu do szkoły. Niewywiązanie się z powyższego ustalenia równoznaczne jest z otrzymaniem oceny niedostatecznej ze sprawdzianu.

4. W semestrze może być co najmniej jeden sprawdzian obejmujący materiał z całego semestru, nie więcej niż cztery sprawdziany obejmujące jeden dział (kulturowo – literacki, językowy), dyktando oraz w celach kontrolnych dowolna ilość kartkówek, które mogą być traktowane jako odpowiedź.

5. Każdy uczeń jest zobowiązany do oddawania w terminie pisemnych dłuższych prac domowych do sprawdzenia. Nieoddanie pracy w wyznaczonym terminie równoznaczne jest z otrzymaniem z tej pracy oceny niedostatecznej. Pisemne prace domowe („wypracowania”) uczniowie mogą wykonywać na kartkach formatu A4, opatrzonych imieniem i nazwiskiem.

6. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie dostarczył dłuższej pracy domowej, powinien to uczynić w terminie nie dłuższym niż dwutygodniowy od powrotu do szkoły po uzgodnieniu z nauczycielem. W sytuacjach szczególnych (np. długa nieobecność) termin może być dłuższy – warunki należy uzgodnić z nauczycielem. Uczeń, który nie dostarczy pracy domowej, otrzymuje ocenę niedostateczną.

7. Braki w zeszytcie (zapisy z lekcji, prace domowe) uczeń powinien uzupełnić w następujących terminach: maksymalnie w ciągu dwóch tygodni w przypadku choroby, w ciągu 2 dni w innych przypadkach.

8. W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela niesamodzielnej pracy w czasie trwania sprawdzianu, kartkówki uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Uczeń zobowiązany jest do napisania pracy w drugim terminie.

9. Trzy braki pracy domowej (ćwiczenia, krótkie notatki, tabelki) równają się ocenie niedostatecznej.

10. Kartkówki są niezapowiedziane, obejmują trzy ostatnie tematy (nie lekcje).

11. Błędy ortograficzne w sprawdzianach z gramatyki, wypracowaniach oraz sprawdzianach krótkich mogą spowodować obniżenie końcowej oceny.

12. Uczeń zawsze jest przygotowany z trzech ostatnich tematów (ustalenie nie obejmuje lekcji powtórzeniowych).

13. Uczeń może być w półroczu maksymalnie trzy razy nieprzygotowany (bez podania powodu) do lekcji. Nie można zgłosić braku pracy domowej jako nieprzygotowania do lekcji, (np.: prezentacji, wypracowania, referatu, projektu, znajomości tekstu kultury), jeśli była ona zapowiedziana z kilkudniowym/kilkutygodniowym wyprzedzeniem. Nieprzygotowanie uczeń

zgłasza na początku zajęć lekcyjnych, przy sprawdzaniu obecności; nieprzygotowanie do zajęć obejmuje brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń i podręcznika, pracy domowej i nieopanowanie wiedzy z zakresu trzech ostatnich jednostek lekcyjnych. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania po chorobie trwającej co najmniej jeden tydzień i po nieobecności usprawiedliwionej; może on zgłosić nieprzygotowanie do zajęć przez trzy dni od powrotu do szkoły (nieprzygotowanie dotyczyć może wyłącznie treści realizowanych w czasie jego nieobecności w szkole).

14. Uczeń jest zobowiązany do noszenia podręcznika oraz zeszytu przedmiotowego na każdą lekcję. Wskazane jest także posiadanie tekstu lektury w czasie jej omawiania.

15. Jeżeli uczeń otrzyma ze sprawdzianu niesatysfakcjonującą ocenę, to termin i formę ewentualnej poprawy uzgadnia z nauczycielem uczącym. Przy wystawianiu oceny śródrocznej/rocznej brane są pod uwagę obie oceny.

16. Poprawa może odbywać się na lekcji (jeśli istnieje taka możliwość) lub w czasie zajęć dodatkowych.

17. Uczniowie zapoznają się z poprawionymi pracami pisemnymi w szkole po rozdaniu ich przez nauczyciela; rodzice uczniów mają wgląd do poprawionych prac pisemnych swoich dzieci w szkole po ustaleniu terminu z nauczycielem. Wyjaśnienia i uzasadnienia wystawionych ocen oraz omówienie postępów w nauce i zachowaniu nauczyciel przekazuje rodzicom w czasie wywiadówek, podczas indywidualnych rozmów z rodzicami, konsultacji ustalonych drogą telefoniczną lub za pośrednictwem wychowawcy.

18. Uczeń w ciągu jednego półrocza otrzymuje co najmniej 10 ocen.

19. Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania edukacyjne w przedziale 97-100 % w zakresie kształcenia kulturowo-literackiego oraz językowego. Może mieć nie więcej niż jedną ocenę niedostateczną (nie dotyczy to pisemnych sprawdzianów i lektur). Laureaci, finaliści konkursu języka polskiego o zasięgu wojewódzkim otrzymują celującą ocenę roczną.

20. Trzy razy w półroczu uczeń może zgłosić brak przygotowania do lekcji bez żadnych sankcji (nieprzygotowanie rozumiane jest jako m.in.: brak pracy domowej, zeszytu, brak zeszytu ćwiczeń, podręcznika).

21. Nauczyciel informuje uczniów o przewidywanych dla nich ocenach na dwa tygodnie przed posiedzeniem rocznej klasyfikacyjnej rady nauczycieli. Uczeń ma prawo wystąpić z prośbą o poprawę oceny rocznej na wyższą niż przewidywana. Uczeń może ubiegać się o otrzymanie oceny o jeden stopień wyższej niż przewidywana, jeżeli wszystkie nieobecności na danych zajęciach zostały przez niego usprawiedliwione; uczestniczył we wszystkich sprawdzianach (a w razie nieobecności zaliczył je w wyznaczonych przez nauczyciela terminach); uzyskane przez ucznia oceny cząstkowe wskazują na możliwość opanowania materiału na wyższą ocenę, a ponadto wykazał się systematyczną dodatkową pracą w całym półroczu (aktywność na lekcjach, zadania dodatkowe, udział w konkursach, itp.). Jeżeli uczeń spełnia wymienione warunki, pisze test sprawdzający wiedzę z całego roku w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Sprawdzian obejmuje materiał dotyczący wymagań programowych na daną ocenę. Podwyższenie oceny może nastąpić o jeden stopień w stosunku do przewidywanej oceny, jeśli uczeń wykaże się stuprocentową wiedzą wymaganą na ocenę, o którą się ubiega.

4. Zasady oceniania:

1. Przedmiotem oceny śródrocznej i rocznej ucznia są:

- a) wiedza przedmiotowa;
- b) umiejętność komunikowania się poprzez mówienie, czytanie, pisanie, słuchanie;
- c) umiejętność rozwiązywania problemów, uzasadniania, wnioskowania, argumentowania;
- d) kreatywność;
- e) gotowość do stosowania wiedzy zdobytej na innych lekcjach w nauce języka polskiego.

2. Oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne ustala się w stopniach pełnych w skali 1-6. Oceny te wystawiane są na podstawie ocen cząstkowych. Oceny cząstkowe mają różną wagę:

wypracowanie klasowe – 5;
sprawdziany godzinne – 5;
wypracowanie domowe – 4;
testy literackie i gramatyczne – 4;
niezapowiedziane kartkówki – 4;
kartkówki zapowiedziane wcześniej – 3;
odpowiedź ustna – 3;
projekty – 3;
aktywność – 3;
dyktando – 2;
recytacja – 2;
krótkie prace domowe – 2;
samodzielna praca na lekcji – 2;
prace plastyczno – literackie – 1;
inna aktywność uczniowska – 1;

3. Ocena śródroczna jest średnią ważoną ocen cząstkowych. Ocena roczna jest średnią ważoną ocen cząstkowych w drugim półroczu, przy uwzględnieniu oceny śródrocznej. Nauczyciel, wystawiając uczniowi bieżącą ocenę, przekazuje mu w sposób przejrzysty informację na temat tego, które z umiejętności zostały przez ucznia opanowane, a które należy w dalszym ciągu ćwiczyć. Nauczyciel wskazuje również na sposoby i możliwości poprawy oceny przez ucznia.

4. Nauczyciel informuje uczniów i rodziców/opiekunów uczniów o zagrożeniu oceną niedostateczną na dwa tygodnie przed posiedzeniem klasyfikacyjnej rady nauczycieli (rocznym).

5. Jeżeli uczeń na I półroczu otrzymał ocenę niedostateczną lub nie będzie klasyfikowany, ustala z nauczycielem termin zaliczenia wskazanego przez polonistę materiału (do 31 marca). W przypadku niezaliczenia przez ucznia zagadnień lub niezgłoszenia się w wyznaczonym terminie, traci on możliwość poprawy oceny. W przypadku niezaliczenia zrealizowanego materiału w pierwszym półroczu, uczeń nie może otrzymać pozytywnej oceny rocznej.

6. Uczeń, który otrzyma niedostateczną śródroczną ocenę klasyfikacyjną lub nie będzie klasyfikowany, ma prawo do zgłoszenia chęci uczestnictwa w zajęciach organizowanych lub zorganizowanych przez nauczyciela prowadzącego w celu uzupełnienia braków edukacyjnych.

7. Po otrzymaniu oceny uczniowi są udzielane wskazówki do samodzielnego planowania własnego rozwoju. Uczeń dowiadyuje się, w jaki sposób może poprawić otrzymaną ocenę, jakie umiejętności powinien jeszcze ćwiczyć, z jakich form pomocy może skorzystać (indywidualna pomoc nauczyciela, pomoc koleżeńska, udział w zajęciach dodatkowych, indywidualna praca w domu, praca w domu we współpracy z rodzicami), w jaki sposób uczyć się języka polskiego.

8. Uczniowie są motywowani do dalszych postępów w nauce poprzez: udzielanie pochwał na forum klasy; wzmacnianie poczucia wartości; podawanie przykładów autorytetów; wskazywanie na absolwentów, którzy ucą się w szkołach ponadpodstawowych; wskazywanie praktycznego wykorzystania wiedzy; wzbudzanie ciekawości poznawczej; zachęcanie do aktywnego udziału w zajęciach; zachęcanie do udziału w konkursach; zachęcanie do wyrażania własnego zdania, własnych opinii, uzasadniania i wnioskowania.

9. SPRAWY NIEUREGULOWANE W PZO REGULUJE WZO.

5. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

• niedostateczny

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi poszczególnej klasy uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych;
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności;
- nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą;
- nie rokuje szansy poprawy wyników nauczania;

- nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela;

• **dopuszczający**

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi poszczególnej klasy umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych;

- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności;

- pracuje przy wsparciu i wskazówkach nauczyciela;

• **dostateczny**

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi poszczególnej klasy pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej;

- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej;

- uczeń wykonuje zadania oparte na konkretnej wiedzy, podejmuje próby wnioskowania i uzasadnia swej wypowiedzi;

• **dobry**

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne;

- uczeń wykonuje zadania oparte na konkretnej wiedzy, wnioskuje i uzasadnia swe wypowiedzi;

• **bardzo dobry**

- uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach;

• **celujący**

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia.